

การศึกษาเชิงวิเคราะห์สร้างสุภาพสิริที่มีค่าน้ำด้วยสุภาพสิริชาติ

นายวีระชัย พิยสุนทรวงศ์

003709

ศูนย์วิทยบรังษยการ

วิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชางาชาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2524

116330754

AN ANALYTICAL STUDY OF SAPLASITKHAMCHAN AND SAPHASITTHICHADOK

Mr. Weerachai Piyasontarawong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Thai

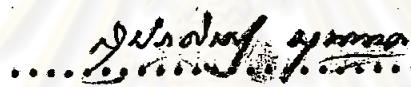
Graduate School

Chulalongkorn University

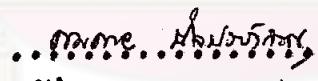
1981

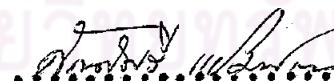
หัวขอวิทยานิพนธ์ การศึกษาเชิงวิเคราะห์สรรสภาพสิทธิ์คำนั้นทักษับสรรสภาพสิทธิ์ของ
 โดย นายวีรชัย ปิยสุนทรวงศ์
 ภาควิชา ภาษาไทย
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ศรี แย้มนัดดา

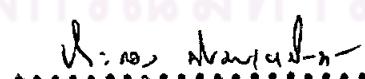
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นักวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
 หนึ่งของการศึกษาความหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

 .... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์ มุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 .. กรรมการ .. ผู้ทรงคุณวุฒิ .. .... ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศมศาย นิลประภัสสร)

 .. กรรมการ .. ผู้ทรงคุณวุฒิ .. .... กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ศรี แย้มนัดดา)

 .. กรรมการ .. ผู้ทรงคุณวุฒิ .. .... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคง นิมนานเหมินท์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเชิงวิเคราะห์สรุปสิทธิ์คำฉันท์กับสรุปสิทธิ์ชาดก

ชื่อนิสิต

นายวีรศักดิ์ บีบสุนทรวงศ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ศรี แย้มนัดดา

ภาควิชา

ภาษาไทย

ปีการศึกษา

2523

บหคดบอ

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษาสรุปสิทธิ์คำฉันท์ทบทวนนิพนธ์ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตธิโนรส และสรุปสิทธิ์ชาดกในปัญญาสชาดก เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวรรณคดีทั้งสอง โดยเฉพาะส่วนที่ถูกกันนั้น ทั้งค้าน เนื้อเรื่องและการใช้ภาษาเป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นส่วนที่เสริมให้สรุปสิทธิ์คำฉันท์เป็นวรรณคดียอดเยี่ยม

เนื้อหาของวิทยานิพนธ์แบ่งออกเป็น 6 บท บทที่ 1 เป็นบทนำ กล่าวถึงความเป็นมาของนัญหา ความยุ่งหมาย ขอบเขต วิธีดำเนินการวิจัย ตลอดจนประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย บทที่ 2 กล่าวถึงการศึกษาสรุปสิทธิ์ชาดกและสรุปสิทธิ์คำฉันท์ใน เชิงประวัติศาสตร์ ปัจจุบันยังคงดำเนินต่อไป และที่มา บทที่ 3 เป็นการเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่าง สรุปสิทธิ์ชาดกกับสรุปสิทธิ์คำฉันท์ ในด้าน จุดประสงค์ของการแก้ รูปเรื่อง แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร และจาก บทที่ 4 กล่าวถึงเรื่องเสริมในสรุปสิทธิ์คำฉันท์ และสันนิษฐาน ที่มาของเรื่องเสริมเหล่านั้นพร้อมกับยกตัวอย่าง บทที่ 5 กล่าวถึงภาษาวรรณคดีในสรุปสิทธิ์คำฉันท์ โดยพิจารณาการใช้คำ ภาษาพจน์ และไวยากรณ์แบบต่าง ๆ บทที่ 6 เป็นการสรุปผล การวิจัย และขอเสนอแนะบางประการซึ่งสมควรจะได้มีการศึกษาเพิ่มเติมต่อไป

Thesis Title	An Analytical Study of Saphasitkhamchan and Saphasitthichadok
Name	Mr. Weerachai Piyasontarawong
Thesis Advisor	Associate Professor Saksri Yamnadda, Ph.D.
Department	Thai
Academic Year	1980

ABSTRACT

This thesis is an attempt to make a comparative analysis between **Saphasitkhamchan**, which was written by the Supreme Patriarch Prince Paramanuchitchinoros and **Saphasitthichadok** in the Panyasachadok. The study concentrates on differences of the forms, contents, and the use of language, which make **Saphasitkhamchan** a superior literary work.

The thesis is divided into six chapters. Chapter I is an introduction which indicates the background, the scope, the research methods, and further advantages which will be gained from this research. Chapter II presents the historical background of the authors, the periods in which they were written, and the sources. Chapter III shows the similarities and the differences between Saphasitthichadok and Saphasitkhamchan in terms of the purposes of the authors, forms, themes, plots, characters, and settings. Chapter IV deals with the different details and episodes in the Saphasitkhamchan, the possible sources of the additional episodes, and the results. Chapter V deals with the language in

Saphasitkhamchan : choice of words, figures of speech, and the style of writting. Chapter VI is the summary and some suggestions for further research.

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมประจำ

บุรีจัยขอทราบข้อมูลรองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ศรี แบบันดุค อาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งได้กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำแก่บุรีจัยในการเขียนวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด และขอทราบข้อมูลของศาสตราจารย์ ดร. คมชาย นิตประภัสสร และบุรีชัยศาสตราจารย์ ประคง นิมนานา เมนินท์ ซึ่งได้กรุณาตรวจสอบแก้วิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์เช่น

บุรีชัยศาสตราจารย์ ดร. กุสุมา รักษณ์ และอาจารย์นิยะดา สาริกภูติ ไครกรุษ ให้คำแนะนำและให้ข้อเสนอแนะต่อประกอบการค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของสรรพสิทธิชาดก บุรีจัยขอทราบข้อมูลไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ บุรีจัยขอทราบข้อมูลอาจารย์ ญาติ มิตร อีกหลายท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำ และให้กำลังใจอย่างดีแก่บุรีจัย อาทิ รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ บุษบกุล อาจารย์ทัศนีย์ สินสกุล อาจารย์ประพจน์ อัศววิรุฬหกุร อาจารย์กฤติยา อัคตากุร อาจารย์เสาวนุช ภูวณิชย์ และนายทองย้อย แสงสินธย ฯลฯ

อนึ่ง วิทยานิพนธ์จะสำเร็จไม่ได้โดย หากไม่ได้รับความช่วยเหลือจาก นายเทวา สว่างจิต ที่ได้ช่วยพิมพ์วิทยานิพนธ์โดยไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก บุรีจัยขอขอบคุณไว้ในที่สุด

ท้ายที่สุดนี้ บุรีจัยขอขอบคุณเจ้าหน้าที่หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ความสะดวกใน การค้นคว้า ถ่ายเอกสารคืบเวียน และบริการเป็นอย่างดี

บุรีจัยขอแสดงความนับถือ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิจกรรมประการศ.....	ง

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
วิธีดำเนินการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย.....	4
2. การศึกษาสรุปสิทธิชากและสรุปสิทธิ์คำฉันท์ในเชิงประวัติ....	5
2.1 ผู้แต่งและปีที่แห่งสรุปสิทธิชาก.....	5
2.2 ที่มาของสรุปสิทธิชาก.....	8
2.3 เอกสารสนับสนุนสรุปสิทธิชาก.....	20
2.4 การแปลสรุปสิทธิชาก.....	23
2.5 ที่มาของสรุปสิทธิ์คำฉันท์.....	26
3. เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างสรุปสิทธิชาก กับสรุปสิทธิ์คำฉันท์.....	28
3.1 จุดประสงค์ของการแต่ง.....	28
3.2 รูปเรื่อง.....	30
3.3 แผนเรื่อง.....	40

3.4	โครงเรื่อง.....	47
3.5	ตัวละคร.....	55
3.6	ฉากร.....	67
4.	เรื่องเสริมในสารพลีทีคัมภีร์.....	70
4.1	ประเภทของเรื่องเสริม.....	70
4.2	สันนิฐานที่มาของเรื่องเสริม.....	73
4.3	ผลของเรื่องเสริม.....	90
5.	ภาษาวรรณศิลป์ในสารพลีทีคัมภีร์.....	97
5.1	การใช้คำที่ก่อให้เกิดอังการค้านเสียงหรือความหมาย หรือหงส์เสียงและความหมาย.....	97
5.2	ภาพพจน์.....	129
5.3	โวหาร.....	139
6.	บทสรุปและขอเสนอแนะ.....	148
	บรรณานุกรม.....	151
	ภาคผนวก.....	156
	ภาคผนวก ก.....	157
	ภาคผนวก ข.....	164
	ประวัติการศึกษา.....	175